

ΜΑΝΟΥΣΟΣ Κ. ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ 1917-2006

Ο Μανούσος Μανουσάκης γεννήθηκε στα Χανιά το 1917. Αποφοίτησε από το Πρακτικό Λύκειο Χανίων και κατόπιν σπούδασε Πολιτικός Μηχανικός στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Αρχές Μαΐου του 1941, σε ηλικία 24 ετών, επιστρέφει στην Κρήτη, όπου μυήθηκε στην Αντίσταση. Στις 22 Οκτωβρίου 1944 συλλαμβάνεται από τους Γερμανούς μαζί με τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη και άλλους Χανιώτες και καταδικάζονται σε θάνατο, όμως το Στρατηγείο Συμμαχικών Δυνάμεων στο Κάιρο συμφωνεί την ανταλλαγή τους. Η ανταλλαγή εννέα Ελλήνων και ενός Νοτιοαφρικανού προς 30 Γερμανούς γίνεται στις 31 Μαρτίου του 1945.

Μετά από τρία χρόνια εργασίας ως μηχανικός στην Νότιο Αφρική, επιστρέφει στην Ελλάδα, και εργάζεται στους ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΥΣ ΚΡΗΤΗΣ, πρώτα ως Πολιτικός Μηχανικός, αργότερα δε ως Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της εταιρείας.

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1950, αρχίζει να ασχολείται ενεργά με τα κοινά. Εγγράφεται μέλος του ΤΕΕ και επί σειρά ετών είναι μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ. Το 1959 εκλέγεται Δημοτικός Σύμβουλος, επί δημαρχίας Νικολάου Σκουλά, και ορίζεται εντεταλμένος εκπρόσωπος της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων. Το 1964 υπογράφει σύμβαση με την Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης Κρήτης και αναλαμβάνει καθήκοντα ως προϊστάμενος της Υπηρεσίας στο Κλιμάκιο Χανίων. Το 1967, με την αρχή της στρατιωτικής δικτατορίας, απολύεται και απομακρύνεται από κάθε δημόσια θέση (μέχρι και από τη σχολική εφορεία της γειτονιάς του).

Υπό τον Μανούσο Μανουσάκη, η Δημοτική Βιβλιοθήκη τη δεκαετία του '60 εμπλουτίζεται με ένα μεγάλο αριθμό συγγραμμάτων Μαθηματικών, Φυσικών και Θετικών Επιστημών. Το 1962 σημειώνει σε επιστολή του προς το Δήμαρχο Χανίων, ότι η Δημοτική Βιβλιοθήκη πλέον παρέχει τις προϋποθέσεις ιδρύσεως, ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ, μιας ανώτατης Σχολής. Οργανώνονται επισκέψεις της βιβλιοθήκης από καθηγητές των Αθηνών και πολιτικά πρόσωπα και προτείνει αρχικά την ίδρυση μιας μαθηματικής σχολής στο Ακρωτήριο, κοντά στους τάφους των Βενιζέλων.

Από το 1964 και έπειτα, προωθεί συστηματικά και με αφοσίωση την ιδέα μιας ανώτατης σχολής στα Χανιά. Μέσα από πυκνή αλληλογραφία με πανεπιστήμια των πλέον ανεπτυγμένων χωρών, πληροφορείται για τα προγράμματα σπουδών και τα συγγράμματα των καλύτερων πανεπιστημίων, και μέσα από δεκάδες κείμενά του στον τοπικό τύπο, υπερασπίζεται την ιδέα της ποιοτικής παιδείας, ως προϋπόθεση της ανάπτυξης της οικονομίας, αλλά και της εθνικής ανεξαρτησίας.

Συντάσσει ο ίδιος το προσχέδιο για την ίδρυση, στα Χανιά, του Μεσογειακού Τεχνολογικού Ινστιτούτου, για το σχεδιαζόμενο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Ωστόσο, το νομοσχέδιο με το οποίο θα ιδρύονταν το 1966 το νέο Πανεπιστήμιο Κρήτης δεν ψηφίζεται, καθώς έρχεται η στρατιωτική δικτατορία. Δέκα χρόνια αργότερα, με τη μεταπολίτευση, συγκροτείται ομάδα εργασίας του ΤΕΕ, και με εισηγητή τον Μανούσο Μανουσάκη, προτείνει ένα ολοκληρωμένο τεχνολογικό πανεπιστήμιο, με τέσσερις σχολές, εκ των οποίων μία πολυτεχνική σχολή, και συνολικά 23 διαφορετικά τμήματα. Η μελέτη που ολοκληρώνεται δίνει έμφαση στη δημιουργία του νέου πανεπιστημίου σε περιοχή με μεγάλη έκταση, ικανή να φιλοξενήσει σχολές, εργαστήρια, αλλά και φοιτητικές και καθηγητικές εστίες. Τελικά, το Πολυτεχνείο Κρήτης, ιδρύεται το 1977.

Ο Μανούσος Μανουσάκης, από κάθε δημόσια θέση που κατείχε, είχε ως κύριο μέλημά του να βοηθήσει στην ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό του τόπου. Ήταν λάτρης της ιστορίας, αλλά και της Κρητικής παράδοσης και λογοτεχνίας. Αγαπούσε τα βουνά της Κρήτης, υπήρξε λάτρης της ορειβασίας και ήταν για χρόνια ενεργό μέλος του Ορειβατικού συλλόγου Χανίων. Παράλληλα, διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου για τη Διάδοση των Καλών τεχνών στην Κρήτη, υπήρξε μέλος του Φιλολογικού Συλλόγου «Χρυσόστομος» και του Ναυτικού ομίλου Χανίων και είχε κηρυχθεί Έκτακτο Μέλος της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας.

Έφυγε από τη ζωή το 2006 στο σπίτι του στο Ακρωτήρι σε ηλικία 89 ετών, αφήνοντας τη σύζυγό του, Αννελόρε Μανουσάκη, και επτά παιδιά.